

■ Директори ЕПС-а посетили извођаче радова на блоку ТЕНТ А4

Брже од планираног

Садржај

05

догађаји

Директори ЕПС-а и извођачи радова на блоку ТЕНТ А4
Брже од планираног

07

из ЕПС групе

Са Копаоник бизнис форума
ЕПС посвећен реформама

10

актуелно

ТЕ „Морава“ Свилајнац
На прагу шесте деценије

12

Систем менаџмента енергијом
Сертификат све ближи

13

Почела пролећна сетва на пепелиштима ТЕНТ-а
„Озелењавање“ депонија

14

Железнички транспорт
Ремонти возила и пруге

15

Мере безбедности током ремонта блока ТЕНТ А4
Мање повреда – већи успех пројекта

локални мозаик

16

Обреновац по узору на европске градове
Бољи прилаз граду

Обележена 19. годишњица НАТО бомбардовања
Да се не заборави

временлов

18

Изградња блокова на локацији ТЕНТ А
Борба за јачу „тројку“

04

Капитални ремонт блока ТЕНТ А4

Радови по плану

08

ТЕНТ Б – после 35 година

И даље је најјача

11

Превоз запослених у ТЕНТ-у

Решен проблем са паркирањем

импресум

ИЗДАВАЧ: ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

В.Д. ДИРЕКТОРА: Милорад Грчић, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ: Звездана Јовановић Поповић, РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНФОРМИСАЊЕ И ОДНОСЕ С ЈАВНОШЋУ ОГРАНКА ТЕНТ И ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Радоје Радосављевић, РЕДАКЦИЈА: Миодраг Вуковић, Љиљана Јовичић, Миодраг Бранковић, Љубивоје Маричић, Сања Врањеш, АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: Богољуба Урошевића Црног 44, 11500 Обреновац, ТЕЛЕФОН: 011/7721-903, Е-MAIL: redakcijatent@eps.rs WEB SITE: www.eps.rs ЛИКОВНА И ГРАФИЧКА ПРИПРЕМА: ЈП „Службени гласник“, Београд, НАСЛОВНА СТРАНА: Љубивоје Маричић, ЛОГОТИП: Милош Павловић, ШТАМПА: ЈП „Службени гласник“

ПРВИ БРОЈ ЛИСТА ТЕ „НИКОЛА ТЕСЛА“, ПОД НАЗИВОМ „ИНФОРМАТИВНИ БИЛТЕН“, ИЗАШАО ЈЕ ИЗ ШТАМПЕ АВГУСТА 1978. ГОДИНЕ; ОД ОКТОБРА 1979. НОСИ НАЗИВ ТЕНТ, А ОД 15. НОВЕМБРА 2017. ГОДИНЕ „ЕПС ЕНЕРГИЈА ТЕНТ“

Радови по плану

Сви извођачи радова уведени су на градилиште према градилиште према установљеним процедурама, а у првих месец дана није забележена ниједна повреда на раду

Током првих месец дана радова на капиталном ремонту блока ТЕНТ А4, који су започели 3. марта 2018. године, углавном су обављене демонтаже већине уређаја и опреме у складу са предвиђеним термин планом, чиме су створени услови да у наредном периоду отпочну и неке од планираних монтажа на овом блоку. Сви извођачи радова

уведени су на градилиште према установљеним процедурама и смештени су на одговарајуће локације у овој термоелектрани, констатовано је на првом месечном састанку пословодства ЕПС-а и ТЕНТ-а са извођачима радова и испоручиоцима опреме, одржаном почетком априла.

Милорад Грчић, в.д. директора ЈП ЕПС, захвалио се свим учесницима на уложеном напору у реализацији пројекта, али и замерио због кашњења у испоруци појединих делова уговорене и плаћене опреме.

– ЕПС је најважнија компанија у Србији и лидер у енергетској области на Балкану и ширем региону и неће се продавати, већ ће бити ојачана, модернизована и стабилна компанија у сваком сегменту пословања. Стабилност у енергетици гарантује и стабилност у привреди и политици. Огранак ТЕНТ је део ЕПС-а где се на

годишњем нивоу произведе више од половине електричне енергије у Србији и због тога неће бити дозвољени било какви пропусти у реализацији пројекта капиталног ремонта блока А4, вредног око 53 милиона евра – нагласио је Грчић.

Он је упutio захтев свим учесницима да пружи максималан напор да се ремонт успешно заврши, јер ће од успеха реализације зависити и њихов ангажман у будућим пројектима ЕПС-а.

– ЕПС ће дефинитивно ући у ремонт блокова ТЕНТ А1 и ТЕНТ А2, а покренута је и процедура за градњу термоелектране „Колубара Б“ у Каленићу, снаге 350 мегавата. Трудићемо се да на овим пословима ангажујемо што већи број домаћих фирми без обзира одакле била обезбеђена финансијска средства – рекао је Грчић.

Саво Безмаревих, извршни директор за производњу енергије ЈП ЕПС, истакао је да

Вредност инвестиције

Укупна вредност капиталног ремонта блока А4 је око 53 милиона евра, од чега су 41 милион евра инвестициона улагања, 8,5 милиона евра донација за реализацију еколошког пројекта редукције азотних оксида, док су стандардни ремонтни радови планирани у износу од три милиона евра.

Претходни капитални ремонт изведен је пре 10 година и коштао је 76,2 милиона евра. Тада су извршени радови на цевном систему котла (75 одсто), пароводима, напојним пумпама, турбини, мерно-регулационом управљачком систему блока, спојницама напојних пумпи, арматури, електрофилтеру и другим уређајима.

сви планирани послови на овом пројекту морају да се ураде на квалитетан начин и у планираном року од 140 дана.

Пројекат ревитализације блока А4 је, да подсетимо, подељен у девет ЛОТ-ова (групе послова), а заједничка оцена њихових

Демонтажа турбине

Радови на демонтажи блока ТЕНТ А4

извештаја о току радова је да су у овом периоду протекли предвиђеном динамиком и према термин плану.

На састанку је наглашено да евентуални проблеми морају да се уоче на време како би се на ефикасан начин могли решити. Ради обезбеђења континуитета у извршењу планираних послова, неопходно је између Министарства финансија и ЕПС-а усагласити процедуре за увоз и царинење и ослобађање од ПДВ-а поједине опреме.

У капиталном ремонту блока А4 учествује, да подсетимо, више од 40 домаћих и страних фирми. Током првих месец дана радова на овом постројењу није забележена ниједна повреда на градилишту, док су ватрогасне екипе интервенисале приликом гашења два почетна пожара мањег интензитета, када је дошло до паљења угљене прашине и отпадног материјала.

Сав отпадни материјал настао услед демонтажних радова у овом периоду, одлаже се на новоизграђено складиште за привремено збрињавање опасног и неопасног отпада на ТЕНТ А.

Према речима Глише Класнића, директора пројекта, након првих месец дана радова реализација овог пројекта иде у правом смеру.

М. Вуковић

Директори ЕПС-а посетили извођаче радова на блоку ТЕНТ А4

Брже од планираног

Крајем марта Милорад Грчић, в. д. директора ЈП ЕПС, са својим сарадницима, посетио је ТЕ „Никола Тесла А“, где се на блоку 4, упознао са током демонтажних радова на турбинском и котловском постројењу.

– Ревитализацијом овог блока, једног од најпоузданијих постројења ТЕНТ А, продужиће му се радни век, повећати снага за додатних 22 мегавата, поузданост у раду и енергетска ефикасност а смањиће се и негативан утицај на животну средину. Радови на готово свим уређајима и опреми овог блока, у овом тренутку теку брже и ефикасније него што је планирано – рекао је Милорад Грчић.

Веома је важно да се овај обиман посао заврши у предвиђеном року и на квалитетан начин.

– Кроз инвестиције ове врсте, као и друге пројекте, попут изградње постројења за одсумпоравање димних гасова у ТЕНТ А, желимо да ова термоелектрана још дуго ради и да буде једна од најмодернијих у региону и Европи. Уз ове и друге пројекте у оквиру ЕПС-а циљ нам је да обезбедимо опстанак највеће српске компаније и њену стабилност – истакао је Грчић.

Блок А4 је од своје прве синхронизације, 8. јуна 1978. до сада произвео 64,5 милијарди киловат-часова електричне енергије и на мрежи је провео 258.773 сата.

М. Вуковић

Директор Грчић обишао извођаче демонтажних радова

Почела нова фаза

Акценат на набавци рударске опреме за нови коп

Завршетак прикупљања обимне документације означава нову фазу у пројекту отварања копа „Радљево“, који ће, по почетку производње угља, додатно осигурати стабилност производње угља и електричне енергије.

Владимир Ивош, директор Центра за стручне послове ПК „Радљево“ у оснивању, наводи да је 2017. била успешна и да је доста послова урађено.

– Свакако је најважније то што смо, средином октобра, од Министарства рударства и енергетике добили дозволу за изградњу рударских објеката и извођење рударских радова по главном рударском пројекту за ПК „Радљево север“. Дозвола је неопходна за несметано извођење свих пројектом предвиђених послова – каже Ивош.

У 2017. години завршено је истражно бушење на 61 бушотини у северном делу, где је планиран почетак откопавања. Када буду урађени сви елаборати, слика тла ће бити још прецизнија и јаснија. Крајем октобра започета је изградња нове трафостанице која треба да замени постојећу, а досад је завршено око 60 одсто грађевинских радова.

За 2018. годину планиран је почетак изградње пута од монтажног плаца „Тамнава–Западног поља“ ка коридору којим ће бити трасирани трачни транспортери, затим пројектовање пута на северној граници

■ Владимир Ивош

копа, као и израда две линије бунара са припадајућим каналима, пумпама, цевоводима за предодводњавање копа. Предвиђена је и припрема конкурсне документације, а можда и уговорање набавке новог БТО система. Тренутно је у току израда решења за тим који ће водити те послове. Треба очекивати да један багер и један одлагач буду спремни за рад у 2019. години.

Значај будућег копа „Радљево“ за „Колубару“ и српску електропривреду је веома велики, а производња угља са новог копа знатно ће допринети да се тренутно активни, а веома оптерећени производни погони растере.

Н. Живковић

Експропријација

Процес експропријације напредује веома добро. Досад је откупљено око 300 хектара земљишта, што је довољно за око пет година рада. У насељу Мургаш урађена је експропријација земљишта површине око пет хектара за потребе око 50 плацева, који ће бити додељени становницима села Радљево.

■ Донација ЕУ за отклањање последица поплава

Девет милиона евра за дистрибуцију

Реализација донације допринеће дугорочном побољшању техничких перформанси дистрибутивне мреже

Делегација Европске уније у Србији је из претприступних (IPA) фондова одобрила донацију за отклањање последица поплава из 2014. године у укупном износу од 62 милиона евра. ЕПС ће већи део усмерити на сектор производње, јер су тамо и штете биле веће. Донације које се односе на сектор дистрибуције електричне енергије вредне су девет милиона евра и подељене су у три лота. У оквиру првог биће набављена мобилна трафостаница 110/35 kV инсталисане снаге 20 MVA, вредности око 1,4 милиона евра. У другом лоту је дефинисана

набавка три мобилне ТС 35/10 kV инсталисане снаге 8 MVA, које ће заједно коштати нешто мање од 1,8 милиона евра. Трећи лот, за који је издвојено 5,2 милиона евра уз још пола милиона намењених за инжењерски надзор, односи се на имплементацију и проширење система даљинског надзора и управљања средњенапонском мрежом (СН) у дистрибутивном подручју Краљево.

Саша Стефановић, члан Управног одбора пројекта и председник Комисије за праћење

■ Саша Стефановић

Домаће фирме

Институт „Михајло Пупин“ предводи конзорцијум извођача радова за трећи лот, „Електромонтажа“ је подизвођач за испоруку и уградњу примарне опреме, а за телекомуникациону је задужен Институт „Никола Тесла“. ИТ опрему испоручиће „Проинтер“. За пуштање у рад телекомуникационих система задужен је „Нетико солушенс“, а за SCADA системе „ИМП Аутоматика“.

реализације, објашњава да је планирано да се мобилне трафостанице користе у ванредним ситуацијама, какве су поплаве и пожари, те током ремонта и реконструкција. Биће монтиране на свом возилу, а у редовном режиму налазиће се у Краљеву, Крагујевцу и Нишу.

– Реализација донације допринеће дугорочном побољшању техничких перформанси дистрибутивне средњенапонске мреже (10 kV, 20 kV и 35 kV) и поузданијем снабдевању електричном енергијом грађана и привреде. Кварови ће бити брже откривани и прецизније лоцирани, смањиће се број и трајање прекида, количина неиспоручене електричне енергије, као и ангажовање људи и возила приликом локализације и отклањања кварова. Резултат ће бити свеукупно смањење трошкова – закључио је Стефановић.

И. Андрић

ЕПС посвећен реформама

У 2017. ЕПС је имао 40 милијарди динара инвестиција или око 340 милиона евра, што је највише у последњих 10 година. Настављамо са инвестицијама у наредним годинама

На јубиларном 25. Копаоник бизнис форуму „Електропривреда Србије“ добила је позитивне оцене представника међународних финансијских институција за напредак у реформама.

– ЕПС је покренуо велике инвестиције и добар је пример реформи – речено је на панелу о реструктурирању државних предузећа, одржаном у оквиру угледног бизнис форума који аргументовано расправом стручне јавности, привредника и доносилаца одлука даје смернице за правце економског развоја Србије.

Татјана Павловић, извршни директор за финансије ЈП ЕПС, рекла је на панелу да је ЕПС прошлу годину завршио са профитом од готово шест милијарди динара.

Говорећи о инвестицијама, она је истакла да је започета изградња новог блока у Костолцу од 350 мегавата, настављене су инвестиције у заштиту животне средине у „Колубари“ у вредности од 154 милиона евра, отворено је ново Поље „Г“ у „Колубари“, које ће повећати производњу угља за 5,5 милиона тона. Ту су и улагања у хидро и термо сектор, ревитализација и проширење капацитета у ХЕ „Ђердап 1“,

завршена је ревитализација два агрегата у Зворнику, модернизација у ТЕНТ-у која доноси већу снагу за 30 мегавата по блоку.

– У 2017. смо имали 40 милијарди динара инвестиција или око 340 милиона евра, што је највише у последњих 10 година. У рударство је уложено 16 милијарди динара. Настављамо с инвестицијама и у наредним годинама – рекла је Павловићева.

Представници ЕБРД и Светске банке оценили су да је менаџмент ЕПС посвећен реформама.

Данијел Берг, директор ЕБРД у Србији, истакао је да је у ЕПС-у завршена прва фаза реформи, и то не само у финансијском погледу, да се види значајан напредак, те да се заједнички ради да ЕПС постане ефикасна компанија којој ће приоритет бити зелена енергија. Говорећи о финансијском реструктурирању ЕПС-а, Берг је истакао да је унапређен биланс стања, да је компанија ликвидна, што јој омогућава да ефикасно и делотворно улаже свој новац.

Стивен Ндегва, шеф Канцеларије Светске банке у Србији, рекао је да је ЕПС на добром путу реорганизације, као и да је добар пример реформи у Србији.

– ЕПС је на добром путу реорганизације, промене иду у правом правцу, али морамо да убрзамо цео тај процес. ЕПС је кључни играч у српској привреди. Ту можемо најбоље да демонстрирамо шта може да се уради и које су потешкоће, али и да се на ЕПС-у може видети позитиван утицај ако се све уради добро – истакао је Ндегва.

Владимир Вучковић, члан Фискалног савета Србије, рекао је да ЕПС има добре резултате, да је смањено број запослених за 10 одсто и да је повећао наплату, али да се то још не види довољно у финансијским резултатима.

Александар Антић, министар рударства и енергетике, истакао је да су покренуте велике инвестиције у енергетици.

– До 2020. имаћемо нових 1.000 мегавата на мрежи, што су значајни пројекти који ће капитално утицати на енергетску сигурност Србије у дугом низу година – рекао је Антић на пленарној сесији „Инфраструктура и инвестициони мултипликатор“.

Он је подсетио да је последњи велики енергетски објекат за производњу електричне енергије у Србији отворен пре готово 30 година, као и да је сада више од три милијарде евра у инвестиционом циклусу у енергетском сектору и да се спроводи агресивна инвестициона политика.

Резултати

У скоро свим сегментима побољшани су резултати. Повећана је наплата и сада износи 98,3 одсто. ЕПС је успео, упркос потешкоћама на почетку 2017. године у производњи угља, да премаши производњу из 2016. за четири одсто, а у прва два месеца ове године производња је била стабилна и испуњени су планови – рекла је Павловићева.

– То је највећи инвестициони циклус у енергетици после више од три деценије – нагласио је Антић и додао да је од 1.000 мегавата, који се тренутно граде, више од 500 из обновљивих извора енергије, од чега највише из енергије ветра – 450 мегавата, подсетивши да су инсталирани капацитети за производњу електричне енергије у Србији сада већи од 7.000 мегавата.

P.E.

И даље је најјача

Блок Б1 је до сада произвео више од 135 милијарди киловат-часова. Примена нових технологија и савремених уређаја и опреме уз квалитетан и стручан кадар основа за стабилан и поуздан рад постројења

Термоелектрана "Никола Тесла Б" на Ушћу, ове године обележава 35 година рада. Те 1983. године пуштен је у рад блок Б1, снаге 620 MW, тада најснажније термостројење у земљи. Ни после три и по деценије рада тај примат овај блок није изгубио, а термоелектрана је у међувремену још и додатно ојачала пуштањем у рад његовог две године млађег парњака, блока Б2, са којим су и даље најснажнија термостројења у електропривреди Србије.

Ова два блока су заправо били круна градитељског замах, који је у то време учињен у енергетској области.

– Са знањем и стеченим искуством током градње шест блокова на ТЕНТ А, где се ишколовао велики број кадрова у термоенергетском сектору, није било страха да се крене у још смелији подухват. Као круна тог залета градње блокова изграђена су два најснажнија блока на ТЕНТ Б, сваки по 620 мегавата. У то време то је била једна од највећих термојединица у Европи, а сигурно највећа у

овом делу југоисточне Европе – каже Иван Гајић, директор ТЕНТ Б.

На обе термоелектране су се приликом градње блокова увек примењивала најсавременија технолошка решења у свету.

– По први пут су конструисани котлови за ову врсту угља, високи до 140 метара, а који су до 2000. године били највећи котлови које је „Рафако“ произвео по немачкој лиценци (EVT). Спој немачке технологије и пољске производње представљао је добитну комбинацију што је временом потврђено, јер су котлови у протеклом периоду радили врло поуздано – истиче Гајић.

Тада су по први пут специјално конструисани и направљени млинови, баш за ову термоелектрану, у то време највећи на свету, са капацитетом од 144 тоне на сат. Пројектовала их је немачка фирма (EVT), а изradio „Минел“ Београд. Велики део опреме пројектовале су иностране фирме, док је њихова производња и уградња препуштена реномираним домаћим фирмама.

Током градње термоелектране примењена су иновативна градитељска решења на појединим пратећим објектима. Црпна станица је, према речима Ивана Гајића, изграђена (изливена у бетону), неких стотинак метара узводно од

термоелектране, у копненом делу, на десној обали Саве.

– Део земље, између Саве и црпне станице, је ископан и она је потом као пловни објекат превучена и смештена у претходно ископани део на месту где се и сада налази – рекао је Гајић.

■ Из ТЕНТ Б сваки четврти произведени киловат-сат

У овој термоелектрани са поносом истичу податак да сваки четврти киловат-сат произведен у Србији потиче из ТЕНТ Б. Заједно са ТЕНТ А чине један од носећих стубова електропривреде Србије и, може се рећи, да представљају прва два слова енергетске "азбуке" земље.

– И данас је ТЕНТ Б, као и ранијих година, најефикаснија термоелектрана у целом енергетском систему Србије и тај ниво ефикасности успевамо и сада да одржавамо – истакао је Гајић.

Поред примене најсавременијих технологија, стабилан и поуздан рад постројења ове термоелектране је оплеменењен и кадровским квалитетом којим је она увек располагала.

– Захваљујући ентузијазму стручног кадра, од мајстора и инжењера, који су више од десет година, даноноћно, у отежаним условима, одржавали ова постројења, ТЕНТ Б је и у последњим годинама 20. века испуњавао свој задатак да одржи стабилност целог енергетског система земље – каже Гајић и наглашава да се и данас у ТЕНТ Б поклања велика пажња стручности кадра.

– Ниво неопходне стручности и знања за овај посао је и даље на првом месту. Обуком кадрова уз ове критеријуме задржава се ниво знања који су успоставиле претходне генерације. Овде

Производња

Највећа годишња производња блока Б1 остварена је 1990. године када је на прагу електране произведено 4,8 милијарди киловат-часова.

Највећу месечну производњу блок Б1 је остварио марта 2014. године када је произвео 473,1 милиона киловат-часова. Најдужи рад овог блока између два застоја износио је 189 дана.

људи често прелазе из сектора одржавања у сектор производње и обратно, јер се само на тај начин може сагледати комплетан производни процес једног оваквог постројења. Сам рад у овој електрани, која је најимпозантнија и која је предњачила у свим технологијама које су овде биле примењиване, привлачи младе људе и добре стручњаке – тврди Илија Радовановић, главни инжењер Сектора производње ТЕНТ Б.

■ Период модернизације

Одмах након тешких деведесетих започео је период продужавања животног века термоелектране који и данас траје.

– Први озбиљнији захвати на ревитализацији опреме која је тада већ била стара више од 20 година обављени су 2003. и 2005. године. Потом се ушло у реализацију пројекта ECO RAM, са основним циљем да се подигне снага блокова на 665 мегавата. Замењене су турбине високог притиска, нове технологије и новог дизајна. Приликом прве фазе ревитализације блока Б1, 2012. године, реконструисано је котловско постројење, што је био и један од предуслова за повећање снаге блока. За 180 дана у до тада најдужем ремонту икада извршеном на ТЕНТ Б, замењен је горњи део испаривача од коте 72 до коте 112 метара. Котао је унапређен новим, јединственим технолошким решењем, новим додатним економајзером, ЕКО 1А, у паралелној вези са постојећим економајзером. На блоку Б1, тада је први пут уведен дигитални систем управљања у сарадњи са „Siemensom“ и након тог ремонта овај блок „вози“ са повећаном снагом од 650 мегавата што је био циљ ове фазе ревитализације. Већ 29. јануара 2013. године остварена је највећа дневна производња са 15,140 милиона киловат-часова. То је био доказ да је ремонт успешно завршен и да су оправдана улагања у прву фазу ревитализације – нагласио је директор Гајић.

Друга фаза ревитализације овог блока, планирана за 2020. годину, подразумева замену

■ Иван Гајић и Илија Радовановић

опреме за коју је утврђено да је истрошена и да јој је истекао радни век, а у циљу повећања поузданости рада. Поред осталог, извршиће се и реконструкција горионика (LNOx) и биће примењене мере за смањење азотних оксида у димном гасу. Процењује се да укупна вредност пројекта друге фазе ревитализације блока Б1 износи око 80 милиона евра. Увелико су започете све потребне активности на припреми документације за спровођење комерцијалних процедура за уговарање набавки и радова за 2020. годину.

Током ревитализације ових постројења извршена је и њихова еколошка модернизација у циљу смањења негативног утицаја на животну средину. Успешно извршеном реконструкцијом електрофилтерских постројења, смањена је емисија честица испод дозвољених 50 милиграма по нормалном метру кубном.

Примењен је и нови систем угушеног транспорта пепела и шљакe, у односу 1:1, пепео-вода, чиме је смањено развејавања пепела у ваздух, смањено загађења подземних и површинских вода које могу допрети до Саве, остварене су вишеструке уштеде на самој

Рад на „атомски“ погон

За ТЕНТ Б је 1990. година била једна од најрепрезентативнијих, јер се по броју сати непрекидног рада на мрежи и искоришћености номиналне снаге (8.323 сата или 347 дана) ова електрана нашла међу десет на свету. Успех је био утолико већи што су све остале чланице тог друштва биле нуклеарне електране (Јапан, САД, Шпанија...).

опреми, а отворен је и један број нових радних места. Један од комерцијалних ефеката је и продаја сувог електрофилтерског пепела који се користи у цементној индустрији као и шљакe у грађевинарству за прављење блокова.

– У току су припремне радње за изградњу складишта за привремено збрињавање опасног и неопасног отпада, сходно савременим еколошким стандардима и друштвено одговорног понашања. У припреми су радови на пројектовању постројења за одсумпоравање димних гасова, чиме ће бити заокружен комплетан циклус еколошке модернизације постројења ове термоелектране и усклађивања са европским нормама граничних вредности емисија штетних гасова у атмосфери – истакао је он.

■ „Слављеник“ ушао у ремонт

Крајем марта започели су стандардни ремонтни радови на блоку Б1, како би, дотеран и „умивен“, достојно обележио свој 35. рођендан. Од своје прве синхронизације до заустављања 31. марта 2018. године, блок Б1 је произвео и испоручио више 135 милијарди киловат-часова електричне енергије и за то време радио на мрежи 249.869 сати.

– Ове године су започели стандардни ремонтни захвати на овом блоку, а једини нестандартни посао који ће се извршити после 35 година, од пуштања у рад блока, је замена шине на колицима транспортера угља Т5. Током ремонтних радова биће замењена и мала кружна шина на поларној депонији угља и тиме ће бити заокружени послови на комплетној замени шина за кретање одлагача и копача, започети 2016. године – рекао је Гајић.

М. Вуковић

■ ТЕНТ Б из времена изградње

На прагу шесте деценије

Термоелектрана „Морава“ из Свилајнца обезбеђује стабилност електромереже у овом делу Србије и егзистенцију породицама запослених у електрани и рудницима са подземном експлоатацијом

Термоелектрана „Морава“ обележила је 49 година од званичног почетка рада. Годишњици су присуствовали представници пословодства и синдиката ЈП ЕПС, огранака ТЕНТ, ТЕ - КО „Костолац“, ПК и ТЕ „Косово“, као и представници општина Свилајнац и Лапово. За готово пола века, произвела је и испоручила у електроенергетски систем више од 26 милијарди киловат-часова електричне енергије, на мрежи провела више од 230.000 радних сати и у електричну енергију претворила приближно 29 милиона тона угља из рудника са подземном експлоатацијом и са површинских копова „Колубаре“ и „Костолац“.

Уз честитку поводом годишњице, Горан Лукић, директор за производњу енергије огранка ТЕНТ, нагласио је да је завршетком 125-мегаватног блока у „Морави“ означен почетак убрзаног развоја „Електропривреде Србије“ и

најављена изградња нових термокапацитета, са блоковима знатно веће снаге - ТЕНТ А и ТЕНТ Б у Обреновцу.

- ТЕ „Морава“ омогућује стабилност комплетне електромереже у овом делу Србије и обезбеђује егзистенцију породицама запослених, не само у овој електрани, већ и у рудницима са подземном експлоатацијом. Без обзира што је предвиђена да ради као вршна електрана, преваходно у зимском периоду, на нама је да обезбедимо довољне количине угља и остале услове за несметан рад током читаве године. Верујемо да после ревитализације и еколошке модернизације постројења, ТЕ „Морава“ има будућност - рекао је Лукић.

Љубиша Петровић, директор ТЕ „Морава“, подсетио је да је најмања термоелектрана огранка ТЕНТ и ЕПС уписана у привредни регистар ондашње државе 21. марта

■ ТЕ „Морава“

1969-те и да је њен једини блок синхронизован на електромережу 31. јануара исте године. Он је додао је да је ТЕ „Морава“, 2004. године, прва у ЕПС-у добила савремени МРУ систем, производ домаћег знања, за које су заслужни стручњаци Института „Михајло Пупин“, у сарадњи са екипама ТЕНТ и ТЕ „Морава“. Такође, 2015. и 2016. године, реализован је двофазни капитални ремонт блока, вредан 27 милиона евра, од чега је пет милиона евра из донације ЕУ уложено у савремени електрофилтер. То је електрани продужило радни век и омогућило рад у складу са европским еколошким стандардима.

Паралелно са развојем електране, објаснио је Петровић, у протеклим деценијама радило се на унапређењу услова рада, здравствене заштите и стандарда запослених. Изграђено је 130 станова, као и неколико радничких одмаралишта на Копаонику, на Бељаници и у Будви.

Истакавши изузетно добру сарадњу са пословодством ТЕ „Морава“, представници синдикалне организације електране и општине Свилајнац пожелели су да та електрана ради још дуго и успешно, за добробит „Електропривреде Србије“ и локалне заједнице.

Љ. Јовичић

■ Горан Лукић и Љубиша Петровић

■ Свечаности обележавања присуствовали су представници ЕПС, огранка ТЕНТ и локалне самоуправе

Решен проблем са паркирањем

Велики број запослених на посао долази приватним колима, па је насипањем туцаника уређен терен површине 1,2 хектара на коме сада има довољно места за паркирање

Једна од најважнијих радних обавеза сваког запосленог јесте редован долазак на посао. Запослени у ТЕНТ-у је у потпуности испуњавају, али у последње време, да би то остварили, суочавају се и са одређеним потешкоћама. Већина радника на посао долази аутобусима, превозом који фирма годинама успешно организује.

– Према ТЕНТ А саобраћа 16 линија, а ка ТЕНТ Б 13, од тога је шест линија којима се превози сменско особље ка обе термоелектране. Овај вид превоза користи око 1900 радника ТЕНТ-а и 1600 радника ПРО ТЕНТ-а – каже Владимир Радојчић, саобраћајни инжењер задужен за праћење уговора о организованом превозу.

Многи запослени, међутим, на посао долазе својим возилима, која остављају на

паркиралишту, ван круга ТЕНТ А и ТЕНТ Б. Њихов број је, изгледа, премашао капацитете садашњег простора предвиђеног за паркирање приватних возила што је посебно изражено на ТЕНТ А.

Постојећи паркинг простор ТЕНТ А, који према процени може да прими неколико стотина возила, постао је претесан и стога је права лутрија да се ујутру нађе слободно место за паркирање. У ситуацији када су сва паркинг места заузета, поједини запослени своје „четвороточкаше“ остављају где год им се укаже прилика, неретко користећи и простор који је резервисан за аутобусе којим многе њихове колеге долазе на посао.

– На овом платоу за аутобусе је 18 паркинг места, а проблем настаје када се, због непрописно паркираних аутомобила закрчи пролаз, па зглобна возила која су дужине 18 метара, не могу да прођу прилазним саобраћајницама, нити да се окрену и приступе одговарајућем паркинг месту са ког полазе – каже Владимир Радојчић.

У Служби општих послова ТЕНТ А кажу да су неколико пута, електронским путем, обавестили запослене да не паркирају своја возила на платоу предвиђеном за стајалиште аутобуса, као и на приступним саобраћајницама, и упозорили да ће у супротном ЈКП „Паркинг сервис“, односити непрописно паркирана возила, што је неколико пута и учињено.

■ Владимир Радојчић

Рационализација превоза

Уговор о организованом превозу запослених ЕПС-а који је потписан на две и по године, и траје до краја 2018. године, заједнички је за РБ „Колубара“, „Колубара услуге“, „Колубара грађевинарство“, „Колубара угоститељство“, ТЕНТ и ПРО ТЕНТ. Тим уговором је предвиђен превоз за око 15.000 људи, са 116 возила дневно на раду и одговарајућим бројем резервних возила. Превозници су „Ласта“ – Београд, са својим организационим јединицама у местима у којима живе запослени ЕПС-а, „Стрела“ – Обреновац, „Стрела“ – УБ, „Ластра“ – Лазаревац. – Кроз заједничку шему организованог превоза запослених за наведена правна лица извршена је рационализација превоза, утврђен је оптимални број возила на раду, чиме је остварена уштеда од близу 200 милиона динара на нивоу ЕПС-а у периоду трајања уговора, што, наравно, није утицало на квалитет услуга, а тиме и на производни процес – истиче Владимир Радојчић.

Ова термоелектрана ће у наредном периоду бити једно велико градилиште, где ће се реализовати низ великих пројеката, па ће проблем са паркирањем бити још израженији. Досадашњи капацитети за паркирање ускоро ће бити додатно смањени. Део паркинг простора, преко пута капије 2 биће преуређен за извођење предмонтажних радова за изградњу постројења за одсумпновање димних гасова на ТЕНТ А.

– Због тога је насипањем туцаника уређен терен површине 1,2 хектара, на ком има довољно простора за паркирање аутомобила, чиме ће се растеретити досадашња гужва на постојећем паркингу – каже Горан Лукић, директор за производњу огранка ТЕНТ.

За многе новоизграђени паркинг простор, на који се улази са пута који води преко моста за Сурчин, није још увек атрактивна паркинг дестинација. До уласка на једну од две капије за улазак на термоелектрану, након изласка из возила, потребно је пешачењем савладати добар део пута.

Иначе, испред улаза на главну капију, са десне стране обезбеђено је и 12 паркинг места за пословне партнере, а постоји и паркинг простор унутар круга електране, испред управне зграде, које користи пословодство и гости који уз специјалне пропуснице могу својим возилом да уђу у круг електране.

М. Вуковић

■ Терен уређен за паркирање возила

Сертификат све ближи

Сектор за ИМС и тимови за енергетски менаџмент планирају да до сертификационе провере отклоне све примедбе

Сертификациона проверка система менаџмента енергијом (ЕМС) у окранку ТЕНТ требало би да се, уколико све буде по плану, оконча крајем маја, месец дана пре првобитног рока. То је, између осталог, речено на 70. седници Одбора за интегрисани систем менаџмента (ИМС), одржаној 26. марта у Обреновцу.

Представници сертификационе куће SGS обавили су 12. и 13. фебруара предсертификациону проверу у свим организационим целинама окранка ТЕНТ (ТЕНТ А, ТЕНТ Б, ТЕ „Колубара“, ТЕ „Морава“ и ЖТ), после чега су доставили критичне и некритичне налазе, односно смернице за отклањање недостатака. На основу тих налаза одређене су корективне мере, извршиоци и рокови. Реч је о уоченим неусаглашеностима које ће Сектор за ИМС и тимови за енергетски менаџмент (у складу са Акционим планом) уклонити до сертификационе провере.

Једна од организационих целина, са посебним значајем с обзиром на то да представља спону између окранака РБ „Колубара“ и ТЕНТ, јесте Железнички транспорт. По много чему специфичан, од осталих делова ТЕНТ-а разликује се и по томе што се налази у домену пружања услуга превоза за потребе производње електричне енергије. Услуга се огледа у броју донезених возова, односно количинама превезеног угља и опреме.

Како је навео Саша Ђорђевић, енергетски менаџер за ЖТ ТЕНТ, потрошња енергије на

овој локацији најнижа је у односу на остале, али знатно превазилази граничне вредности које су дефинисане уредбом.

– Кроз „почетно енергетско преиспитивање“ идентификовани су сви потрошачи и процеси који учествују у потрошњи енергије, као и сви видови енергије која се троши на локацијама Железничког транспорта. Анализом је установљено да се знатна количина електричне енергије троши за вучу возова. То је кључно подручје које убудуће морамо посматрати и у њему истражити могућности за побољшање енергетске перформансе. Наравно, треба обратити пажњу и на друге видове потрошње енергије. То су електрична енергија потребна за рад опреме и уређаја, за радне просторије и боравак особља, и дизел гориво за вучу и маневрисање дизел локомотивама, као и за рад службених возила и помоћне механизације – рекао је Ђорђевић.

Он је нагласио да се вучна средства, механизација и постројења ЖТ ТЕНТ редовно одржавају и ремонтују, чиме се њихове перформансе и енергетска ефикасност доводе на највиши и најекономичнији технолошки ниво. Самим тим, постојао је и одређени вид енергетске ефикасности.

Уштеда енергије 20 одсто

У претходном периоду набављена је једна нова електрична локомотива што представља значајну прекретницу управо у сфери енергетске ефикасности. Будући да припада најновијој генерацији са савременим технолошким решењима, ово возило има економичнију потрошњу електричне енергије. Кочењем локомотиве и воза електричним путем, односно рекуперацијом, у мрежу се враћа око 20 одсто електричне енергије која је већ потрошена – истиче Ђорђевић.

■ Саша Ђорђевић

– Сада је потребно то само повезати, унапредити и прилагодити лакшем управљању, што нам овај стандард и омогућава. Постоје места на којима се раније није много водило рачуна о потрошњи енергије, јер нису од великог значаја за виталне процесе. Овим системом управљања енергијом идентификоваћемо и таква места, где ћемо такође спровести мере енергетске ефикасности – рекао је Ђорђевић.

Без обзира што су у претходним фазама имплементације система били суочени са бројним проблемима, у Железничком транспорту сматрају да имају квалитетан тим за енергетску ефикасност, спреман да започети посао успешно приведу крају. Осим Саше Ђорђевића, у тим су Саша Тривић, главни инжењер, Радивоје Теофиловић, шеф Службе вуче, Ђорђе Бабић, шеф Службе одржавања, Драгомир Предојевић, шеф Сбораћајне службе и Срђан Нојић, водећи инжењер електро-одржавања. Иако је део којим управљају комплексан и захтеван за имплементацију система менаџмента енергијом, они поручују да ће својим знањем, искуством и посвећеношћу и овај задатак решити.

Љ. Јовичић

■ Савремена вучна возила штеде енергију

„Озелењавање“ депонија

На депонијама пепела и шљаке ТЕНТ А и Б створиће се „зелени штит“ како би се смањио негативан утицај депонија на животну средину

Долазак пролећа мобилисао је и ове године запослене у Служби за контролу и заштиту животне средине огранка ТЕНТ, задужене за биолошку рекултивацију депоније пепела и шљаке, да започну „озелењавање“ два највећа пепелишта у оквиру ЕПС-а. На депонијама пепела и шљаке на ТЕНТ А и ТЕНТ Б, које заузимају око 1.000 хектара, обавиће се сетва и садња жбунастог

■ Садња жбунастог дрвећа

■ Припрема за садњу

■ Милица Недељковић

дрвећа како би се створио зелени „штит“ којим би се заштитило непосредно окружење депонија од развјавања пепела.

Још у јануару је почела израда резница тамарикса, које су током марта 2018. године засађене на насипима касете III на депонији пепела и шљаке на ТЕНТ А. Засађено је укупно 80.000 резница овог жбуна, сазнајемо у Служби за контролу и заштиту животне средине огранка ТЕНТ.

У наредном периоду планирана је садња 3.700 садница дрвећа на ободним насипима касете III депоније пепела и шљаке, и прихрана садница засађених претходне године. Сади се багрем, сибирски брест и дафине које су одлично адаптиране на постојеће услове. Поред садње дрвећа, у плану је и сетва траве на новоизграђеним насипима касете III, и оштећеним површинама насипа касете III и равнот дела касете II. На површини од укупно 73,5 хектара завршена је прихрана траве на равном делу касете II која је засејана у пролеће и јесен 2017. године, као и прихрана траве на насипима касете III, засејане у јесен прошле године.

Биолошка рекултивација се обавља у складу са „Главним пројектом рекултивације депоније пепела и шљаке ТЕ „Никола Тесла“ А и Б. Врши их фирма ПРО ТЕНТ са којом је, како овде кажу, успостављена добра сарадња. Након завршетка радова на депонији пепела ТЕНТ А, планирано је да се у мају обави сетва траве на новоизграђеним насипима на депонији пепела ТЕНТ Б, површине од 3 до 4 хектара.

– Ове године на депонији пепела ТЕНТ А уводимо и хидросетву, нову технологију која се примењује на површинама под нагибом које нису погодне за класичан начин сетве. Биопокривач који се формира помоћу хидросетве расте видно брже, а корен траве се боље везује за подлогу. Хидросетва је планирана на три хектара површине насипа. Уговор је склопљен са фирмом „Нова Земља“. Овим начином сетве уштедећемо и време и новац, а притом ћемо добити одличан резултат – каже Милица Недељковић технолог за биолошку рекултивацију у огранку ТЕНТ. На динамику радова ће утицати и временске прилике, али се очекује да сви планирани радови буду завршени у предвиђеном року – додаје она.

Посао биолошке рекултивације је, према њеним речима, пре свега леп и практичан и заснива се на тимском раду.

– Сви се заједно трудимо да вратимо природи бар мали део онога што јој дугујемо – наглашава Милица Недељковић.

М. Вуковић

Ремонти возила и пруге

– У овој години планирани ремонти пет локомотива и 99 вагона, као и значајни радови на железничкој прузи

У Железничком транспорту ТЕНТ, односно ЕПС, у току су ремонти вучних и вучених возила (локомотиве и вагони), као и појединих деоница индустријске пруге. О томе су за лист „ТЕНТ Енергија“ говорили Никола Томић, директор ЖТ-а, и Ђорђе Бабић, шеф Службе одржавања.

– Ове године планирано је да се ремонтује пет локомотива и 99 вагона. Две локомотиве (типа 441 08 и 443 06) отишле су на ремонт у зрењанински „Шинвоз“ средином априла, када је почела ремонтна сезона и у рудницима „Колубаре“. Упућен је захтев за ремонтовање још три возила, из серије 441, 443 и 661 (дизел-локомотива), такође у „Шинвозу“. Од друге половине априла у ремонт улази и локомотива 17Е1-2, на којој ће тај посао обавити лазаревачка „Колубара Метал“ – навео је Томић.

– Што се тиче грађевинских радова, предвиђено је „решетање“ колосека на више деоница железничке пруге. У питању су деонице Обреновац-Стублине, Бргуле-Вреоци, трећи колосек у станици Бргуле и део колосека у станици Обреновац. Планирана је и замена шина на делу пруге Стублине-Ворбис – прецизирао је Бабић.

Приликом радова на деоници пруге Бргуле-Вреоци, у дужини од два километра, дрвени пружни прагови биће замењени бетонским. То је прва деоница на отвореној прузи где је предвиђена уградња бетонских прагова. На основу експлоатационог искуства, донеће се одлука о масовнијој замени.

– Уколико искуство буде позитивно, прагове ћемо заменити и на осталим деоницама, сукцесивно, онако како буду долазиле на ред. Важно је напоменути да смо за три локомотиве уговорили набавку стоп-уређаја, који ће касније добити још два вучна возила. Очекујемо да ће се то позитивно одразити на безбедност саобраћаја – истиче Томић.

Покренута је и набавка битна за реконструкцију сигнално-сигурносних уређаја у станици Тамнава и укрсници.

– Кад је реч о реконструкцији, 2016. године у станици „Тамнава“ и на укрсници обављени су неопходни радови, који се превасходно односе на грађевински део и на контактну мрежу.

„Двопути“ багер

За потребе уређења земљишта и уклањања растиња поред индустријске пруге, ове године је набављена специјална вишенаменска машина, такозвани „двопути“ багер. Реч је о савременом возилу изузетних перформанси, које може да се креће и пругом и путем, о чему говори и његов назив. Иако признају да инвестиција није била мала, из ЖТ-а очекују да се сваки динар врло брзо исплати.

■ Редовни ремонт на возилима

Сматрамо да ће се комплетном реконструкцијом знатно повећати пропусност пруге Бргуле-Вреоци. У овој години требало би да нам стигне опрема, док нас наредне године очекује извођење радова – објашњава Бабић.

Што се тиче вучених возила, на локацији ТЕНТ А у Обреновцу почела је уградња детектора исклизнућа на 270 вагона, а радови ће трајати 4-5 месеци. У пракси се показало да су детектори исклизнућа такође веома битни са аспекта безбедности саобраћаја.

Према речима наших саговорника, у наредном периоду биће предузете редовне активности и мере на уређењу појаса покрај железничке пруге. Током пролећне сезоне (април и мај) неће изостати ни третман хемијског уништавања вегетације у околини колосека, који ће спровести обреновачки ПРО ТЕНТ. Будући да ће се тиме омогућити боља прегледност, то је још један допринос безбедности саобраћаја и изгледу екстеријера.

Љ. Јовичић

■ „Решетање“ колосека предвиђено је на више деоница индустријске пруге

Мање повреда - већи успех пројекта

Током капиталног ремонта „четворке“ на градилишту се очекује и до 1.000 људи сваког дана, па ће бити предузете све мере да се повреде на раду сведу на минимум

Термоелектрана „Никола Тесла“ А у Обреновцу ове године је велико градилиште, јер се на тој локацији реализује неколико пројеката од изузетног значаја за огранак ТЕНТ и „Електропривреду Србије“. Један од најзначајнијих, поред система за одсумпоравање димних гасова, свакако је капитални ремонт блока ТЕНТ А4, инсталисане снаге од 308,5 мегавата. Радови су почели 3. марта и потрајаће, према плану, 140 дана. Имајући у виду комплексност и обимност ремонтних активности, у погону се очекује и по 1.000 извођача дневно. Служба БЗР и ЗОП, као и остале службе ТЕНТ-а, спремно се укључила у овај пројекат. Сходно својим надлежностима, предузима све неопходне мере да се број повреда на раду сведе на минимум, а по могућству и потпуно анулира.

О ономе што претходи ремонтима оваког обима и значаја, разговарали смо са Миланком Дрчалићем, координатором за БЗР.

– Инвеститор, или његов заступник, дужан је да испуни одређене законске обавезе: да именује координаторе за израду плана превентивних мера и за извођење радова, да инспекцији рада

на прописном обрасцу пријави планиране радове и извођаче радова. План превентивних мера треба да се достави извођачима најмање 15 дана пре почетка ремонта, док извођачи своје елаборате достављају Служби за БЗР и ЗОП осам дана пре почетка, уз пријаву послова за које су ангажовани. Уколико то не учине благовремено и по пропису, неће им бити дозвољен улазак на градилиште. Будући да извођачи допремају неопходне машине, алате и опрему зависно од послова које ће обављати, подразумева се поштовање наше процедуре QP.014.05 (увођење извођача радова у посао) – каже Дрчалић.

Битно је нагласити да значајан део тендерске документације и уговора чине правила БЗР и ЗОП, којима су прецизно утврђене и таксативно набројане активности, као и обавезе и овлашћења радника у вези са тиме. Тога се морају придржавати сви учесници у пројекту. То је строго дефинисано превасходно са циљем да се смањи број повреда на раду. Судећи према досадашњим искуствима, таква пракса у ТЕНТ-у је дала резултате. У претходној години, када на ТЕНТ А није било капиталних ремонта, десила се само једна, и то лака повреда на раду.

– Ове године реализује се неколико великих пројеката, од којих ће се неки и преклопити, на пример капитални ремонт блока А4 и изградња система за одсумпоравање. Зато очекујемо већи број радника и машина на ограниченом простору, чиме се објективно повећава ризик од настанка повреда – објашњава Дрчалић.

Да би се предупредили нежељени догађаји, одржавају се седмични састанци одговорних лица за БЗР из извођачких фирми и координатора радова, али и заједнички обиласци погона. Извештаји о томе достављају

■ Миланко Дрчалић

Стриктно поштовање процедура

Веома је важно да се сви учесници у пројекту стриктно придржавају прописаних мера БЗР и максимално испоштују све процедуре, посебно због чињенице да ће се интензивне активности обављати упоредо на више локација у ТЕНТ А – упозоравају из Службе за БЗР и ЗОП.

се надлежнима из Канцеларије за управљање пројектом (PMU), који их разматрају и анализирају. За време трајања ремонта одржавају се и редовни месечни састанци представника ТЕНТ-а и извођача, а Служба медицине рада из Дома здравља „Обреновац“ увела је дежурство 24 часа.

Према мишљењу нашег саговорника, ово довољно говори о повећаној ажурности, максималној будности и посвећености свих актера, односно надлежних служби и појединаца, што је од изузетног значаја за потпуни успех пројекта. „Помоћне“ карице у ланцу су и надлежне инспекцијске службе (инспекција рада, инспекција за заштиту од пожара и друге) које повремено обилазе градилиште, налажу одговарајуће мере, одређују рокове и контролишу њихово спровођење. Закон о јавним набавкама такође мора дословно да се поштује, а појачана је и контрола опреме за рад коју користе извођачи (дизалице, витла и друго), те редовног и правилног коришћења опреме за личну заштиту. Утисак је да се свест о томе код запослених мења набоље, чему су, сматра Дрчалић, допринеле и новчане казне. Неке од извођачких фирми прибегавају умањењу зараде (укидање дневнице за дан прекршаја), а као крајња мера није ретко ни удаљавање несавесног радника са градилишта.

Љ. Јовичић

■ Због ремонта блока А4 Служба медицине рада Дома здравља увела је стално дежурство

Бољи прилаз граду

Обреновац ће ускоро имати модеран и безбедан улаз у град, изграђен по узору на велике европске градове, обећали су челници локалне самоуправе, приликом обиласка радова на изградњи приступне петље будућег ауто-пута Београд-Пожега, код села Мислођин.

Према речима Мирослава Чучковића, председника општине Обреновац, комплетан пројекат подразумева изградњу пет великих грађевинских објеката.

– Први објекат је помоћна саобраћајница на коју ће бити усмерен саобраћај ка Београду,

други је велики надвожњак који ће водити од „Мале Колубаре“ до насеља „Кованчина“, трећи је сама приступна петља, четврти је низ уређених водотокова, док је

пети објекат кружни ток – навео је Чучковић, и додао:

– Што се тиче радова, овде ћемо имати „паклено“ пролеће и лето. Нећемо се зауставити две године,

док не будемо све завршили. Од нас се очекује максимална професионалност и посвећеност. Створићемо могућност да околних хектара добију привредну намену. Нећемо се задовољити још једном фабриком „Mei Ta“, већ ћемо се потрудити да доведемо нове инвеститоре у град и овај део Обреновца буде понос свих нас.

Уз напомену да надлежни одржавају редовне састанке са извођачима радова на траси Коридора 11, Милош Станковић, члан општинског Већа, нагласио је присуство и ажурност представника локалне самоуправе на свим пројектима који су у интересу Обреновца и његових житеља, како би радови текли предвиђеном динамиком и у складу са плановима.

Љ. Јовичић

■ Обележена 19. годишњица НАТО бомбардовања

Да се не заборави

Поводом 19 година од НАТО агресије на некадашњу СР Југославију, представници општине Обреновац, бројних удружења грађана, политичких партија и породица погинулих, положили су венце и цвеће на спомен-обележје жртвама, у централном градском парку.

Мирослав Чучковић, председник обреновачке општине, навео је да ће 24. март 1999. године остати упамћен као дан када су тероризам и сепаратизам добили подршку светских сила.

– Током 78 дана НАТО агресије погинуло је 2500 наших људи и то је опомена за целокупну светску јавност. Али, оно на шта морамо да укажемо јасно и недвосмислено, јесте да је на хиљаде људи у протеклом периоду оболело од канцера и других тешких болести, што је последица бомбардовања осиромашеним уранијумом. Наше болнице су пуне, нарочито одељења онкологије, а захваљујући „Милосрдном анђелу“ постали смо најнездравија нација на Балкану – навео је Чучковић.

Он је додао да слободарски народ Обреновца никада неће напустити своју земљу и одустати од своје слободе, коју поносно брани и чува.

– На месту порушене фабрике у Баричу данас градимо нову, а узводно од срушеног, па обновљеног моста преко Саве и Колубаре, израста још моћнија и импозантнија грађевина. Обреновачке електране, које су тада бесомучно гађане, сада су још снажније и модерније. И даље производе половину српске струје и обезбеђују енергетску стабилност Србије и региона. Ипак, наша

најбитнија мисија је да стварамо пријатеље свуда у свету, да се тај срамни чин никада не заборави и не понови – поручио је Чучковић. Љ. Ј.

Пролећно „велико спремање“

Са првим пролећним данима у Обреновцу почело је уређење ужег градског језгра. По завршетку експропријације, почело је рушење објекта у близини Цркве Силаска Светог Духа на апостоле, где је предвиђена изградња игралишта за децу и паркинга за возила посетилаца верског храма.

Радови би требало да буду завршени до краја лета, када се обележава 150. годишњица обреновачке цркве, објаснио је

Милорад Косановић, начелник Управе ГО Обреновац.

У оквиру шире акције, уклоњене су и бараке у близини главне аутобуске станице, у центру града. Према речима Светлане Перишић, начелнице Одељења за инспекцијске послове, у питању су објекти који су некада коришћени за потребе више јавних институција, али су након поплава 2014. године, због лошег материјала од којег су саграђени, проглашени небезбедним.

Уклоњена је и некадашња железничка кућица, која се налазила недалеко од аутобуске станице. Локална самоуправа очекује од житеља Треће месне заједнице да предложи како би било најбоље уредити овај простор, на који се годинама указивало као на један од најнеуреднијих, али и најопаснијих по околину и здравље грађана. По свему судећи, биће то добро осмишљен урбани цеп, са клупама и зеленилом.

Љ. Ј.

Професионални аматери

Аматерска позоришна труппа тренутно има 21 члана, различитих занимања и година старости, које спаја љубав према поезији и „даскама које живот значе“

Под окриљем Центра за очување традиције и културе „Термоелектране Никола Тесла“ у Обреновцу већ неколико година ради „Поетски театар“. Иза себе има велики број успешних наступа, углавном на домаћој и регионалној сцени. Осим у свом граду, познат је љубитељима позоришта у Београду, Лазаревцу, Убу, Пожаревцу, Новом Саду, Књажевцу, Бачкој Паланци, Требињу, Вишеграду... Тренутно има 21 члана који, иако формално аматери, слову за изузетне професионалце. О досадашњем раду и будућим плановима ове позоришне труппе разговарали смо са Радомиром Планинчићем, дојајеном обреновачког глумишта чланом Управног одбора ЦОТК ТЕНТ.

– Група ентузијаста и истинских заљубљеника у поезију основала је 2002. године „Поетски театар“. Наши тадашњи програми углавном су се одвијали у сарадњи са обреновачком библиотеком „Влада Аксентијевић“, све до 2012. године, када постајемо једна од секција ЦОТК ТЕНТ. Уласком у састав овог центра, схватили смо да имамо капацитета и могућности да направимо значајнији искорак ка озбиљнијим драмским текстовима. План нам је био, што је и данас, да једном годишње приредимо премијеру представе. Наравно, не запостављајући оно што је наша основна вокација, а то је говорење поезије – присетио се Планинчић.

Већ 2013. године за сценско извођење адаптирана је поезија Десанке Максимовић „Тражим помиловање“, која представља лирску дискусију поетесе са Душановим закоником. Наредне, 2014. на сцену је постављена представа „Солунци говоре“ поводом обележавања стоте годишњице од почетка Првог светског рата.

– Са „Солунцима“ смо се први пут појавили на БАП-у (такмичење београдских аматерских позоришта) што је за нас био велики успех, јер смо изабрани међу пет најбољих аматерских позоришта у Београду. Од тада редовно учествујемо у том такмичењу и постижемо запажене резултате. „Солунци“ ћемо поново активирати ове године, поводом стогодишњице завршетка Првог светског рата. Током 2015. и 2016. посебно место имала је „Представа Хамлета у селу Мрдуша Доња“, према тексту Иве Брешана, која је само 2015. изведена неколико пута у Обреновцу, Убу и на БАП-у – каже Планинчић.

У ансамблу су људи различитих професија и година. Има доктора медицине, просветних радника, правника, новинара, конобара, студената, ђака, а распон њихових година је од 17 до 64. Заједнички су им љубав према „даскама које живот значе“ и жеља да своје емоције поделе са публиком. Синергијом младости и искуства, талената и рада, кадри су да изнесу комплетну представу – од

Редукована подршка

Без обзира на подршку локалне заједнице, која нам даје ветар у једра, сматрам да је непримерено да ЦОТК ТЕНТ, који има неколико секција, броји око 600 чланова и приређује најмање 200 програма годишње, добија иста новчана средства као и остала обреновачка културно-уметничка друштва, са далеко малобројнијим чланством, мањим обимом активности и скромнијим реномеом – сматра Планинчић.

■ Радомир Лале Планинчић

идеје и сценарија, преко режије и глуме, до сценографије и костимографије.

– Оно што фасцинира публику која долази да нас гледа, али и захтевне селекторе фестивала, јесте чињеница да без обзира на разнородност занимања глумаца успевамо да их одржимо на окупу, налазећи времена и начина да наше представе буду више од аматерских, што се тиче глумачких и редитељских остварења, као и пратећих елемената. Наше опредељење за рад убудуће јесте да у читаву причу укључимо и локалне писце, јер имамо писце раскошног талента, познате у књижевним круговима Обреновца и Србије. Прошле године успели смо да поставимо представу „Бомба у глави“, на текст нашег суграђанина Радоја Радосављевића, под редитељском палицом Александра Величковића, са Мирјаном Ристић у главној улози. Настављајући са праксом ангажовања наших локалних писаца, ове године припремамо драму „Мигранткиња Лејла или далеко је Хајделберг“ по мотивима романа „Липо ми кад је теби лепо“, аутора Славка Стаменића. Надамо се, такође, да ћемо се квалификовати за учешће и на овогодишњем БАП-у, где бисмо наступили управо са овом савременом драмом – открива Планинчић део планова за будућност.

Напомиње да „Поетски театар“ традиционално учествује у седмодартовској свечаности поводом Дана ТЕНТ-а, као и на новембарском концерту у част оснивања некадашњег КУД ТЕНТ, чије име данас носи Центар за очување традиције и културе. Такође, бар једном годишње приређује хуманитарну представу, у знак подршке Фонду за лечење оболелих од тешких и ретких болести „Иван Батинић“ у Обреновцу.

– Упркос финансијским тешкоћама са којима се последњих година суочава ЦОТК ТЕНТ, па и „Петски театар“ као његов део, трудимо се да свој брод гурамо у правом смеру, са надом да ћемо једног дана прерасти у професионални ансамбл – поручује Планинчић.

Љ. Јовичић

■ Представа „Солунци говоре“ на сцени СКЦ-а Обреновац

Борба за јачу „тројку“

Директор ТЕ „Обреновац“ Богољуб Урошевић Црни је знао да ће потрошња електричне енергије у Србији бити све већа па је затражио да трећи блок има снагу 300 мегавата

После завршетка прва два блока у тадашњој ТЕ „Обреновац“ (данас ТЕНТ А), директор Богољуб Урошевић Црни је по ко зна који пут изненадио своје сараднике. Планирање изградње трећег блока, који је према инвестиционом програму требало да буде, као и претходни, јачине 200 мегавата, прокоментарисао је речима:

– Ма, хајте, каквих 200 мегавата, градићемо блок веће снаге! Идемо ми на 300 мегавата!

Ове речи Црног изазвале су праву малу узбуну код његових сарадника. Схватили су да се он не шали. Чак је и Владислав Мочник, његова десна рука, касније и „наследник“ на функцији директора ТЕ „Обреновац“, био сумњичав.

– Чекајте, бре, шефе... Ми морамо све да препројектујемо. Кад ћемо?! – рекао му је Мочник.

Црни је, котрљајући прстима металне новчиће (што је често чинио кад је нервозан), за тренутак застао, дубоко повукао дим цигарете, и једноставно одбрусио:

– Ма немате ви појма, идемо ми на то... Има да градите како знате и умете! У ходу! Не морате све одједном!

Тежи део посла је тек чекао Богољуба Урошевића Црног. Требало је „политичке структуре“ у ондашњој Југославији и Србији убедити да треба градити блокове веће снаге. Након завршетка прва два блока ТЕ „Обреновац“, у Србији је наступило време опуштања јер је државни врх мислио да су потребе за електричном енергијом намирене на дужи рок.

Муке

Имао сам велике муке да ове наше у Србији убедим у наставак изградње. Ако је „Ђердап“ пуштен у погон, а у Обреновцу имамо 400 мегавата, сматрали су да смо мирни за сто година. Правио сам анализе, трчао лево-десно. Две године сам журио док им нисам доказао да морају одмах почети да граде нове капацитете, иначе ћемо за две-три године доћи у ситуацију да нећемо имати електричну енергију. Некако смо, ипак, успели да добијемо и трећи блок, а његову изградњу започели смо пре усвојеног плана – говорио је Црни.

Једино је Црни знао да ће глад за енергијом бити све већа и већа и да ће, ако се на време нешто не предузме, доћи до несташице и непотребног увоза.

Да би убрзао почетак градње трећег блока и то веће снаге, Црни у обреновачку термоелектрану позива тадашњег председника Извршног већа (ИВ) Србије Миленка Бојанића, и директора ЗЕПС-а Јову Јанковића. Детаље тог разговора обелоданио је једном приликом Владислав Мочник. После састанка на којем су сагледавани уобичајени пословни планови и „текући проблеми“, Бојанић, наводи Мочник, упита Црног:

– Црни, хајде реци сад шта треба да вам помогнем...

– Ништа – одговори Црни.

– Како ништа? Сигурно ме ниси звао тек тако, да се видимо... Мора да ти треба нека помоћ!

– Не треба нама никаква помоћ... Него ми треба вама да помогнемо! Према нашем сагледавању стања, а то радимо веома реално, струје неће бити довољно већ 1976! Како у плановима немамо предвиђен никакав нови објекат, ми предлажемо да градимо блок 3, али не од 200, него да има снагу 300 мегавата!

Састанак је потрајао знатно дуже него што је то очекивао председник ИВ Србије, али је том приликом постигнут „договор у начелу“. Црни је добио ветар у леђа. Мимо сагласности ЈУГЕЛ-а, одмах се кренуло у реализацију „тројке“ од 300 мегавата. Одређена је група инжењера која је добила задатак да

■ Богољуб Урошевић Црни

са стручњацима „Енергопројекта“ изради инвестициони програм.

Трећи блок ТЕНТ А почео је да ради 10. септембра 1976. године. Те године је и Богољуб Урошевић Црни, због здравствених проблема, отишао у пензију. Рад без одмора, нервоза, трка с временом и превелика одговорност, оставили су озбиљан траг на Црном – срце је ослабило. Али је његова визија заживела. И наредна три блока ТЕНТ А били су од по 300 мегавата и прикључени су на мрежу у року од само три године. А блокови с почетка осамдесетих на локацији ТЕНТ Б били су дупло јачи од њих – по 620 мегавата.

Приредио: Р. Радосављевић

„Џиновски“ ТЕНТ-а

Највиши грађевински објекти једне термоелектране су њени димњаци и сразмерно снази термоблокова, различите су висине. Што су блокови јачи, димњаци су виши.

У Термоелектранама „Никола Тесла“ А и Б у Обреновцу, највећим термокапацитетима ЕПС-а, изграђена су три оваква џиновска „сулундара“, који, истина, не додирују звезде, али су офарбани у црвено-белу боју.

Када се из даљине посматра велики (висок 220 метара) и мали димњак (висок 150 метара), на ТЕНТ А, дају овој термоелектрани изглед пароборода који је готово пет деценија усидрен на десној обали Саве. У ТЕНТ Б изграђен је још већи горостас, који својом висином од 280 метара, готово додирује небо и представља један

од највиших објеката у источном делу Балкана.

У кругу ТЕНТ Б налази се и димњак помоћне котларнице која служи за покретање блокова. Он својим димензијама (60 метара) у односу на свог џиновског суседа изгледа као прави патуљак.

„Очајари“ овде морају да имају алпинистичке способности, јер попети се на ТЕНТ-ове „оријаше“ је подвиг раван алпинистичком освајању највиших планинских врхова. Са „видиковца“, на Ушћу, када је сунчано време, на све стране пружа се, кажу, импресиван поглед. „Неверне Томе“ могу у то и лично да се увере, ако претходно, у доброј кондицији, савладају око 1500 степеника који воде ка врху димњака. Осветљени на врху, ноћу су прави светионици за авионски саобраћај.

М. Вуковић

